

Autism och intellektuell funktionsnedsättning - Att tänka på som distriktsläkare vid autism och utvecklingsstörning

Det är primärvården som numera har det grundläggande medicinska ansvaret för vuxna med utvecklingsstörning. Deras nedsatta autonomi gör att de tillhör prioriteringsgrupp 1 och ofta har svårt att bevaka sina rättigheter. Detta betyder att distriktsläkaren får vara extra vaksam och ibland ta initiativ för att deras behov ska kunna tillgodoses.

Det finns många människor med kognitiv funktionsnedsättning eller neuropsykiatriska störningar som inte är diagnostiserade och de har ofta stora problem med att klara sig i samhället. Detta kan t.ex. vara en bakomliggande förklaring till upprepade misslyckanden vid rehabiliteringsförsök från sjukskrivningar.

Symtom som hjärnskada (oavsett genes) kan resultera i:

- Epilepsi
- kognitiv funktionsnedsättning (intellektuell funktionsnedsättning)
- motoriska störningar (CP)
- perceptuella störningar
- autistiska symtom
- psykiatriska symtom.

Råd vid bemötande av människor med kognitiv funktionsnedsättning och autism:

- Beakta eventuell störd perception (smärta svår att värdera)
- Lyssna på personal och anhöriga
- Små symtom kan vara allvarliga tillstånd
- Undvik väntetider, skapar oro på grund utav dålig tidsuppfattning
- Gör rummet enkelt, ta bort onödiga saker
- Få personer inblandade
- Undvik stress genom tillräcklig tid avsatt
- Undvik överstimulering
- Undvik onödiga undersökningar
- Skapa struktur och enkelhet
- Undvik beröring utom när det behövs
- Var försiktig med direkt ögonkontakt
- Förbered och informera om möjligt
- Ge raka besked med enkla ord och korta meningar, undvik småprat

- Säg inte ”inte” (till exempel framför ”ont” eller ”farligt”) Negationer förstås inte.
- Skicka gärna med sammanfattande minnesanteckning
- Undvik ironi, metaforer eller "slapsticks".

Samarbetspartners:

- Anhöriga
- God man, förvaltare
- Personal i boende och dagverksamhet
- Barnhabiliteringen
- Vuxenhabiliteringen
- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Socialtjänsten
- Hälsa- och sjukvårdsteam i kommunen
- Landstingets LSS-handläggare
- Kommunens LSS-handläggare
- Överförmyndaren i kommunen
- Psykiatrin, neurolog och andra specialister.

Kontakt

Dorte Kjeldmand, distriktsläkare

Eksjö vårdcentral

dorte.kjeldmand@rjl.se